

Måndagen den 29 April 1867.

Kammaren sammanträdde kl. 12 middagen.

Justerades fem protokolls-utdrag för den 27 dennes.

Herr Grefven och Talmannen tillkännagaf, att, i enlighet med trädfad öfverenskommelse emellan Talmännen, omröstningar jemlikt 65 § Riksdags-ordningen för afgörande af åtskillga statsreglerings-, beviljnings- och banko-frågor komme att ega rum Thorsdagen den 2 Maj.

Efter förmälan, att Riksdagen, genom bifall till hvad Banko-Utskottet föreslagit i 2:dra punkten af Memorial N:o 11, beslutat, att af Riksdagen skola utses tre styrelse-ledamöter vid hvardera af Bankens lånekontor i Göteborg, Malmö och Wisby samt tre suppleanter för dem, på sätt, som vid valen af Fullmäktige i Banken och Riksgälds-kontoret iakttagas; hemställde Herr Grefven och Talmannen, huruvida Kammarren, i öfverensstämmelse med hvad vid hållet Talmanssammanträde blifvit öfverenskommet att föreslås, behagade för sin del besluta att åt de Kamrarnes valmän, hvilka skola utse Riksdagens Fullmäktige i sistnämnda verk, uppdraga att vid samma tillfälle välja ofvannämnde styrelse-ledamöter och suppleanter.

Ropades ja.

Föredrogs ånyo och företogs punktvis till afgörande Banko-Utskottets den 26 och 27 dennes bordlagda Memorial N:o 25, i anledning af Kamrarnes beslut öfver Banko-Utskottets Betänkande N:o 19, med förslag till reglering af Bankens låne- och kreditivrörelse.

1:sta punkten.

Lades till handlingarne.

2:dra punkten.

Den föreslagna voteringspropositionen godkändes.

3:dje

3:dje punkten.

Friherre af Ugglas: I afseende å den nu föredragna punkten får jag hemställa, att Kammaren måtte vidblifva sitt förut fattade beslut.

Efter härmed slutad öfverläggning, framställdes först proposition derå, att Kammaren skulle, med frånträdande af sitt förut i frågan fattade beslut, bifalla Utskottets förslag, hvartill svarades nej, samt sedermera proposition derå, att det förra beslut skulle vidhållas och Utskottets hemställan läggas till handlingarne, hvilken proposition med ja besvarades.

4:de punkten.

Voteringspropositionen godkändes.

5:te punkten.

Lades till handlingarne.

Föredrogs ånyo Banko-Utskottets den 26 och 27 dennes bordlagda Memorial N:o 26, med förslag till Instruktion för Riksdagens Revisorer af Riksbanken.

Friherre af Ugglas: Då den Instruktion för Riksdagens Revisorer af Riksbanken, som innefattas i detta Memorial, är densamma, som för det närvarande gäller, får jag hemställa, om icke det vore lämpligt, att endast paragrafernas nummer angifvas och att icke hvarje § uppläses i annat fall än, att någon af Kammarens ledamöter derom framställer särskild anhållan.

Herr Grefven och Talmannen förmälte, att Friherre af Ugglas hade föreslagit, att med föredragningen af Utskottets i detta Memorial afgifna förslag skulle så tillgå, att §:n icke upplästes, så vida uppläsning af någon paragraf icke särskildt begärdes, utan endast i deras nummerordning anmäldes, samt att särskild proposition å hvarje § ej framställdes, derest det icke af gjorda yrkanden påkallades, utan alla de §:r, som blifvit lemnade utan anmärkning, efter förslagets genomgående, gjordes till föremål för en gemensam proposition; och hemställde Herr Grefven och Talmannen, huruvida Kammaren ville härtill lemna bifall.

Ropades ja.

Sedan förslagets samtliga 9 §:r härefter blifvit uppnämnda och lemnade utan anmärkning, framställdes proposition på bifall till desamma och besvarades med ja; hvarefter Utskottets i slutet af Memorialet gjorda hemställan föredrogs och jemväl bifölls.

Föredrogs ånyo Banko-Utskottets den 26 och 27 dennes bordlagda Memorial N:o 27, med förslag till Instruktion för Riksdagens Revisorer öfver diskont-kontoret i Stockholm samt lånekantoren i orterna.

Riksd. Prot. 1 A/d.

Sedan, uppå Friherre af Ugglas' förslag, Kammaren beslutat, att förevarande Memorial skulle föredragas på enahanda sätt som Banko-Utskottets nyss afgjorda Memorial N:o 26, uppnämndes och lemnades utan anmärkning:

§§ 1—5.

§ 6.

Grefve Mörner, Julius Oscar: Denna instruktion är visserligen i hufvudsaklig mån lika lydande med den nu gällande, men jag må bekänna, att jag icke kan begripa, hvartill det i den nu föredragna §:n intagna stadgandet att »de för hvarje år utsedde Revisorer kunna och sedermera när som helst under årets lopp anställa revision» skall tjena. Om förr, då Representationen sammanträdde endast hvart tredje år, oupphörliga revisioner kunde hafva något skäl för sig, så torde dock nu mera sådana täta revisioner icke vara af någon nytta, utan fast mera skadliga. Jag tillåter mig derföre föreslå, att denna §, såsom aldeles obehöflig, måtte utgå, samt att nummern å efterföljande § måtte förändras till 6.

Friherre Tersmeden: Denna § är fullkomligt öfverensstämmande med motsvarande § i nu gällande instruktion, och som jag icke kan finna annat än att det af Grefve Mörner anmärkta stadgandet är nyttigt, får jag anhålla, att §:n måtte godkännas.

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad, samt Herr Grefven och Talmannen upptagit de derunder gjorda yrkanden å dels bifall till den förevarande §:n och dels afslag derå, framställde Herr Grefven och Talmannen proposition på bifall till §:n, och då dervid svarades många ja, jemte ett eller annat nej, förklarade sig hafva funnit ja öfvervägande.

§§ 7 och 8 uppnämndes och lemnades utan anmärkning, hvarefter Herr Grefven och Talmannen framställde proposition på bifall till alla de §:r i förslaget, hvaröfver ej förut blifvit särskildt beslutadt; och blef denna proposition med ja besvarad.

Utskottets sista hemställan.

Bifölls.

Föredrogs ånyo och bifölls Banko-Utskottets den 26 och 27 dennes bordlagda Memorial N:o 28, med förslag till ansvarighetslag för Riksdagens Fullmäktige i Banken.

Grefve Mörner, Julius Oscar: Om jag hade haft någon utsigt att vinna framgång, så skulle jag hafva motsatt mig den nu godkända ansvarighetslagen för Riksdagens Fullmäktige i Banken; nu återstår för mig endast att reservera mig mot densamma, och jag anhåller att i korthet få angifva skälen härför. Denna lag har väl aldrig blifvit

tillämpad, men den har dock under en lång följd af år alltjemt utfärdats och är äfven nu föreslagen till promulgation. Klander af dess innehåll drabbar icke egentligen det nuvarande Banko-Utskottet, ty detta har helt enkelt afskriifvit den förra ansvarighetslagen, sannolikt utan att egna någon vidare uppmärksamhet åt frågan. Ista §:n lyder sålunda:

»Underlåta Fullmäktige att, vid det tillfälle, då enligt Regeringsformens 50 §, Konungen, i samråd med dem och med Fullmäktige i Riksgälds-kontoret, annan riksdagsort än hufvudstaden utsätter, noga iakttaga och tillstyrka hvad de för det allmänna finna mest lämpligt och nyttigt, ankomme det på den sammanträdande Riksdagen att pröfva, huruvida Fullmäktige, en eller flere, gjort sig oförtjente af Riksdagens förtroende, eller böra under ransakning till laga ansvar ställas».

Straffet för en sådan underlåtenhet lär väl blifva, att Fullmäktige ej omväljas, men svårligen torde Riksdagen sätta sig ned och pröfva, huruvida Fullmäktige högtidligen skola förklaras oförtjente af Riksdagens förtroende. Fästa vi oss derefter vid 2 §, så finna vi, att, i händelse Fullmäktig efter åtal af Justitie-ombudsmannen finnes hafva gjort sig skyldig till vissa uppgifna förseelser, så skall han fällas »till ansvar och ersättning efter omständigheterna, enligt 18:de Kap. Handels-balken». Men, Mine Herrar! straffbestämmelserna i 18 Kap. Handels-balken äro ju till största delen upphäfda genom nya strafflagen, och det är väl ej lämpligt att åberopa upphäfda lagar. Uti 3 § åter förekommer, att »om en eller flere af Fullmäktige beträdes med att i hvad till Bankens angelägenheter hörer hafva emottagit eller åtlydt någon annan befallning eller föreskrift från eho det vara må, än af Riksdagen eller dess Banko-Utskott, vare den eller de, som till beslutet bidragit, förlustige såväl Riksdagens, som annat allmänt medborgerligt förtroende». Hvad menas härmed? Strafflagen bestämmer förlust af medborgerligt förtroende såsom en påföljd för vissa, uppräknade brott, och denna straffpåföljd torde således ej kunna användas här. Vidare förekommer i 6 § det besynnerliga stadgande, att, om Fullmäktig afhåller sig från Fullmäktiges sammankomster, skall han för hvarje försummadt sammanträde böta 15 R:dr R:mt, hvilka tillfalla Bankens arbössemedel. Dessa böter lära väl icke skrämman mången, utan är det någon fråga, som en Fullmäktig ej vill handlägga, lär han väl, oafsedt böterna, uteblifva. För min del skulle jag helst hafva sett, att hela denna ansvarighetslag utgått, och att man skolat försöka, om Riksdagen ej kunde berga sig utan en sådan, men, då jag ej hyst någon förhoppning att kunna genomdrifva ett så kätterskt förslag, har jag inskränkt mig till att reservera mig mot en lag, som innehåller stadganden, hvilka äro både obegripliga och otillämpliga.

Föredrogs ånyo Banko-Utskottets den 26 och 27 dennes bordlagda Memorial N:o 29, med förslag till ansvarighetslag för de af Riksdagen förordnade styrelseledamöter för lånekontoren i orterna.

Sedan, uppå Friherre af Ugglas' förslag, Kammaren beslutat, att förevarande Memorial skulle föredragas på enahanda sätt som de tre föregående Memorialen, uppnämndes och lemnades utan anmärkning

§§ 1—4.

§ 5.

Herr Wærn: Ut i denna § säges, att, i händelse någon af styrelseledamöterna ställes under tilltal, skall han afhålla sig från utöfningen af ledamotsbefattningen, »intilldess den tilltalade blifvit genom laga kraftvunnen dom frikänd». Ut i det af Riksdagen förut antagna Bankoreglements (se Banko-Utskottets Memorial N:o 11, pag. 10) heter det deremot, att i ofvan uppgifna fall desse styrelseledamöter skola afhålla sig från all tienstgöring, »intilldess målet blifvit genom laga kraftvunnet utslag afgjort». Då det på båda ställena angår samma sak, bör väl äfven samma uttryck begagnas, och jag hemställer derföre, att §:n måtte ändras till öfverensstämmelse med de i Banko-reglementet begagnade ordalag.

Friherre Tersmeden: Ehuru visserligen den af Herr Wærn föreslagna förändring kan ega något skäl för sig, torde den dock vara så oväsentlig, att jag för min del vågar hemställa, att §:n måtte oförändrad bifallas.

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad, yttrade Herr Grefven och Talmannen, att under densamma hade yrkats dels bifall till den förevarande §:n oförändrad och dels af Herr Wærn, att samma § måtte antagas med den förändring, att slutorden: »intilldess den tilltalade blifvit genom laga kraftvunnen dom frikänd», utbyttes emot orden: »intilldess målet blifvit genom laga kraftvunnet utslag afgjort.»

Härefter framställde Herr Grefven och Talmannen först proposition på bifall till §:n oförändrad, hvarvid svarades många ja, blandade med nej, och sedermera proposition på bifall till densamma med den af Herr Wærn föreslagna förändring, då svaren utföllo med många nej, blandade med ja; hvarefter och sedan proposition på bifall till §:n oförändrad förnyats samt besvarats med många ja, blandade med nej, Herr Grefven och Talmannen förklarade sig hafva funnit ja öfvervägande.

Sedan §§ 6 och 7 härefter anmäls och lemnats utan anmärkning, framställdes proposition på bifall till samtliga §:r, med undantag af § 5, samt besvarades med ja.

Föredrogs och bifölls Stats-Utskottets den 27 dennes bordlagda Memorial N:o 83, med förslag till nya Instruktioner för Riksdagens Revisorer af Stats- och Riksgäldsverkens förvaltning och räkenskaper.

Föredrogs men begärdes af flere ledamöter ånyo på bordet Bevillnings-Utskottets den 27 dennes bordlagda Memorial N:o 20, i anledning af återremiss i vissa delar af Utskottets Memorial N:o 17, angående Kamrarnes skiljaktiga beslut i fråga om tullbevillingen.

Föredrogs, men begärdes af flere ledamöter ånyo på bordet Lag-Utskottets den 27 dennes bordlagda Utlåtanden:

N:o 68, i anledning af återremiss af Utskottets Utlåtande N:o 38, rörande, bland annat, väckt motion, om ändring i nu gällande lag angående äktenskapsförord och mannens målsmansrätt för hustrun; samt

N:o 69, i anledning af väckt förslag, att ordförande i skolråd måtte utses genom val.

Föredrogs och bifölls Lag-Utskottets den 27 dennes bordlagda Utlåtande N:o 70, i anledning af väckt motion, om rätt för delar af en kommun att, i afseende på så väl fattigvård som skolvård, bilda särskilda kretsar för sig, samt om bidrag af landstingsmedel till uppförande af arbetshus.

Föredrogs, men begärdes af flere ledamöter ånyo på bordet Lag-Utskottets den 27 dennes bordlagda Utlåtande N:o 71, i anledning af återremiss af Utskottets Utlåtande N:o 57, angående förändrad lydelse af vittneseden.

Föredrogs och lades till handlingarne Lag-Utskottets den 27 dennes bordlagda Memorial N:o 72, i anledning af återremiss af Utskottets Utlåtande N:o 63, angående väckt förslag om afkortning i kronoräknskaperna af vissa slag utaf böter, när tillgång till deras gäldande saknas.

Kammaren åtskiljdes kl. $\frac{3}{4}$ 1 e. m.

In fidem

O. Brakel.